

شناسایی و مدل‌سازی عوامل موثر بر جذب منابع خیریه و وقف به ورزش زنان

امیر رضا خادم^۱

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۷/۸/۲۹

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۷/۱۱/۱۷

هدف از این پژوهش، شناسایی و مدل‌سازی عوامل موثر بر جذب منابع خیریه و وقف به ورزش زنان بود. روش تحقیق از نوع توصیفی - پیمایشی و جامعه آماری شامل افراد صاحب‌نظر در زمینه موضوع پژوهش بود. نمونه آماری به روش هدفمند (قضاوتی) از بین مدیران و متخصصان انتخاب و نظرخواهی شدند (۲۱۷ نفر). ابزار اصلی پژوهش شامل پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی محتوایی ابزار از طریق نظر خبرگان ارزیابی و تایید شد. سپس پایایی آن از طریق ضریب آلفای کرونباخ ترکیبی مطلوب ارزیابی گردید. در نهایت، روایی سازه از طریق مراحل مدل‌سازی معادلات ساختاری در نرم افزار پی ال اس بررسی و تایید شد.

براساس مدل‌های اندازه‌گیری در متغیر ساختاری و سیاسی ابعاد برون سیستمی و درون سیستمی با ضرایب ۰/۸۵۴ و ۰/۶۴۳، در متغیر حقوقی و نظارتی ابعاد برون سیستمی و درون سیستمی با ضرایب ۰/۷۳۳ و ۰/۵۸۰، در متغیر مدیریتی و اجرایی ابعاد درون سیستمی و برون سیستمی با ضرایب ۰/۸۳۱ و ۰/۶۶۵ و در متغیر ارتباطی و فرهنگی درون سیستمی و برون سیستمی با ضرایب ۰/۸۸۹ و ۰/۸۲۳ به ترتیب اولویت تبیین کننده سازه خود بودند. ابعاد مالی و سرمایه‌ای، فیزیکی و ساختاری و دانشی و فناوری نیز به ترتیب با ضرایب ۰/۷۵۴، ۰/۶۱۸ و ۰/۴۸۷ به طور معنی‌داری تبیین کننده متغیر وابسته جذب منابع وقف و کمکی بودند. تحلیل مسیر بین متغیرها نشان داد که مدیریتی و اجرایی، ارتباطی و فرهنگی، ساختاری و سیاسی و حقوقی و نظارتی به ترتیب با ضرایب ۰/۷۷۳، ۰/۶۸۵، ۰/۸۶۲ و ۰/۸۱۵ اثر مثبت، مستقیم و معنی‌داری بر جذب منابع دارند.

واژگان کلیدی: اقتصاد ورزش، منابع مالی، موقوفات ورزشی و ورزش زنان

E-mail: A_Khadem@sbu.ac.ir

^۱ عضو هیات علمی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

مقدمه

از موانع و مشکلات جدی در پیش راه ورزش بانوان، کمبود منابع از جمله منابع مالی و فیزیکی است. توسعه رشته های ورزشی مستلزم صرف نیرو و بودجه ای فراوان است که از جمله می توان به هزینه های مربوط به آماده سازی فضاهای مناسب و استاندارد، تهیه وسایل گران قیمت برخی رشته ها، استخدام و تربیت مربی، برگزاری دوره های آموزشی و سرانجام، راه اندازی تشکیلات سازمانی مستقل برای هر رشته اشاره کرد. در حال حاضر سازمان های ورزش کشور برای تأمین این نیازها در مضیقه و تنگنای جدی هستند. با این همه، نمی توان این واقعیت را انکار کرد که توسعه امکانات ورزشی بانوان، در افزایش شمار علاقه مندان و گرایش عملی درصد بیشتری از دختران و زنان به ورزش، تأثیری به سزا دارد. با توجه به وضعیت فعلی ورزش زنان در کشور، محرز و مشخص است که توسعه ورزش زنان بیش از هر اقدامی به حمایت و جذب منابع نیاز دارد (منظمی، ۱۳۸۹).

از طرفی با توجه به وضعیت نا به سامان اقتصاد کشور، تأمین منابع مالی در بخش ورزش تنها با اکتفا به بودجه و قراردادهای حمایت مالی میسر نمی شود (تسلیمی، ۱۳۹۵؛ ۱۷). یکی از شیوه های با ارزش در تأمین مالی مراکز و خدمات عمومی استفاده از فرهنگ وقف و جذب خیرین است. همچنین، وقف یکی از موفق ترین روش های نشر ارزش های دینی، فرهنگی و ملی در محیط ورزش است. امروزه با توجه به رشد جمعیت، وجود جنگ نرم در حوزه جوانان و گسترش بیماری های روحی و جسمی ناشی از تغییر سبک زندگی، استفاده بهینه از منابع وقفی موجود و همچنین ایجاد موقوفات جدید در حوزه ورزش از اهمیت به سزایی برخوردار است و این مهم، امکان پذیر نیست مگر اینکه وقف بخصوص وقف ورزشی را شناخت و به دیگران نیز معرفی نمود. نقش ورزش در توسعه سنت حسنه وقف و وقف در حوزه ورزش و زیرشاخه های آن، از موضوعات نوین درخور توجه در جامعه علمی، ورزشی و دینی است (عظیمی و محمدی، ۱۳۹۴؛ ۲۳)؛ زیرا ضرورت فعالیت های ورزشی با توجه به کارکردهای روان شناختی و اجتماعی سازنده اش بر اقشار مختلف و با هر رده سنی بر کسی پوشیده نیست. از این رو، ارزش ورزشگاه یا باشگاه سازی کمتر از ارزش مدرسه سازی و بیمارستان سازی نیست و چه بسا با ایجاد فضاهای ورزشی، نیاز به فضاهای درمانی و کمپ های ترک اعتیاد و غیره کاهش یابد (افروزه و همکاران، ۱۳۹۴).

در فرهنگ های فارسی از «وقف» و «اوقاف» تعاریف گوناگونی شده است که مشابهت های زیادی با هم دارند. در فرهنگ معین (ص ۱۱۱۰) وقف به معنای تخصیص ملک یا مالی برای مصرف کردن در اموری که وقف کننده تعیین کرده، آمده است. فرهنگ عمید (ص ۲۴۶۵) وقف را چیزی می داند که از ثروت خود

جدا کند تا در کارهای عام‌المنفعه از آن استفاده کنند. به زبان ساده‌تر، وقف عبارت از این است که انسان تمام یا قسمتی از اصل ثروت منقول یا غیرمنقول خود را طبق شرایط خاصی از فروش و توارث و غیره منع کند و جاودان نماید، اما بهره و درآمد آن ثروت را در راه خدا (خدمت به خلق خدا، شخص یا اشخاص معلوم یا عموم مردم، دانشگاه، بیمارستان، مدرسه و ...) هزینه نماید (شیرخدائی و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۲). به طور کلی، آثار و کارکردهای وقف در جامعه را می‌توان به سه دسته کارکردهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی تقسیم کرد (نکویی و همکاران، ۱۳۸۸: ۸). وقف در حل مشکلات اقتصادی جامعه می‌تواند بسیار مؤثر باشد؛ به طوری که به عنوان پشتوانه قوی مالی برای دولت تلقی می‌شود. استفاده از درآمد اوقاف جهت ایجاد راه‌ها، ابنیه‌های عمومی، احداث پل، ساخت کارخانجات تولیدی برای جذب جوانان بیکار، اطعام مساکین، تهیه مسکن ارزان قیمت برای جوانان، سرمایه‌گذاری در طرح‌های عمرانی، صنعتی و کشاورزی، کاهش قیمت‌ها و افزایش تولید و... بسیار مهم می‌باشد (پناهی و یزدان پناه، ۱۳۸۳: ۳۹).

در ایران، وقف در حوزه ورزش با ورزش باستانی پیوند دارد. مردم ایران به ورزش پهلوانی و زورخانه‌ای که هدف آن تربیت عیاران و جوانمردان بود، رویکردی دینی داشتند و آن را متعلق به حضرت علی (ع) و این بزرگوار را مقتدای ورزشکاران می‌دانستند. از آنجا که ایرانیان، ورزش باستانی را نمودی از فعالیت بدنی همراه با ارزش‌های اخلاقی و اسلامی می‌پنداشتند، سعی در گسترش و همگانی نمودن این رشته ورزشی داشتند. همچنین، حضرت علی (ع) در زمره کسانی است که در اسلام بیشترین موقوفات را داشته‌اند و به تأسی از ایشان خیراندیشانی بوده‌اند که به وقف، از جمله وقف زورخانه در اقصی نقاط گستره میهن اسلامی اهتمام ورزیده‌اند. این ورزش و معنویت، پیوند عمیقی دارند و یکی از مظاهر این پیوند وقف و خیریه است. از راهکارهای توسعه ورزش، اختصاص منافع حاصل از یک موقوفه به ورزش و مشخص نمودن موارد مصرف آن در زمینه‌هایی چون ورزش همگانی، کمک به رشد استعدادها و ورزشی کم‌بضاعت و... است که ورود همراه با مطالعه و برنامه‌ریزی در همه این موارد، بخش بزرگی از نیازهای جامعه در حوزه ورزش را پوشش می‌دهد. همچنین، از دیگر اقسام وقف ورزشی که امروزه در بین قهرمانان ورزشی رواج یافته است، وقف، نذر و اهدای مدال‌ها، جام‌ها و احکام قهرمانی است؛ کار خیری که ضمن جاودانه ساختن نام و یاد این ورزشکاران در دل تاریخ، منجر به ترغیب و تشویق جوانان به سمت و سوی ورزش خواهد شد (حیدری فرد و شریفیان، ۱۳۹۶: ۵۱).

در داخل کشور تاکنون تحقیقات فراوانی در ارتباط با مدیریت و توسعه وقف انجام شده است. به طور مثال، سوری و یاوری (۱۳۸۳) در بررسی وضعیت بهره‌برداری اقتصادی از رقبات منفعتی اداره اوقاف

جنوب شهر تهران، جباری و همکاران (۱۳۸۵) در شناسایی راهکارهای گسترش تعامل دانشگاه علوم پزشکی تبریز با مؤسسات خیریه و خیرین، گنجی و الماسی بیدگلی (۱۳۹۱) در تبیین وضعیت نیکوکاری در بین شهروندان کاشانی، نکویی مقدم و همکاران (۱۳۹۲) در بررسی نقش مؤسسات خیریه در نظام سلامت، آقابابا و همکاران (۱۳۹۳) در مرور انتقادی مطالعات خیریه حوزه سلامت در ایران و گنجی و همکاران (۱۳۹۴) در بررسی مشارکت در امور خیریه و وقف، به توصیف وضعیت وقف در حوزه‌های مختلف پرداخته‌اند.

در حوزه ورزش اما تاکنون تحقیقات محدودی صورت گرفته است. عظمی و همکاران (۱۳۹۴) در بررسی بازاریابی ورزشی خیرخواهانه در هیات ژیمناستیک استان کردستان نشان دادند که با توجه به سناریوی برنده برنده در بازاریابی خیرخواهانه در ژیمناستیک استان تاکنون مواردی مانند جذب منابع مالی، کمک خرید تجهیزات ژیمناستیک، اهدای زمین، کمک احداث خانه ژیمناستیک و کمک هیات ژیمناستیک به انجمن خیریه حمایت از بیماران سرطانی صورت گرفته است. در تنها تحقیق تخصصی مربوط به مدیریت وقف در ورزش کشور، حیدری فرد و شریفیان (۱۳۹۶) به بررسی موانع مشارکت خیرین در توسعه فضاهای ورزشی مدارس پرداختند و نشان دادند که تمامی عوامل موردبررسی در این پژوهش، مانع از مشارکت خیرین در توسعه فضاهای ورزشی بوده‌اند و میزان ممانعت آن‌ها به ترتیب اولویت عبارت است از: مانع قانونی- اجرایی، اعتقادی، فرهنگی- اجتماعی و مانع مربوط به خود ورزش. افروزه و همکاران (۱۳۹۶) در بررسی عوامل مؤثر بر جذب خیران و واقفان در ورزش گزارش کردند که مؤلفه اخلاق‌گرایی با سه مقوله احترام، مسئولیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی، مؤلفه فرهنگ‌سازی با دو مقوله تعریف‌سازی و شرعی‌نگری، مؤلفه حقوقی با سه مقوله اقلیت‌سازی، شفافیت و تسریع و مؤلفه آموزش با سه مقوله عمومی، تخصصی و سازمانی، می‌توانند بیشترین تأثیر را در جذب خیران و واقفان داشته باشند. برخی تحقیقات نیز به کاستی‌های کمبود منابع ورزش زنان پرداخته‌اند. منظمی و همکاران (۱۳۹۰) در بررسی عوامل مؤثر بر توسعه تربیت بدنی و ورزش بانوان گزارش کرد که عوامل مالی و امکاناتی، انسانی و تخصصی، ساختاری و مدیریتی و فرهنگی و اجتماعی به ترتیب اولویت اثرگذارند. علی‌آقایی نجف (۱۳۹۲) در شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه و گسترش گردشگری ورزشی در بین زنان، نشان داد که عوامل ناشی از تسهیلات، امکانات و خدمات مهم‌ترین عامل است.

در تحقیقات خارجی، تفاوت‌های مشخصی بین تعریف وقف و رویکردهای آن مشاهده می‌شود. وان^۱ (۲۰۰۷) در یک بررسی تطبیقی، معتقد است که در کشورهای اسلامی اهمیت عمومی بیشتری به وقف و خیریه وجود دارد. وانگ و گرادی^۲ (۲۰۰۸) بیان می‌دارند که شهروندان با اعتقادات مذهبی قوی در مقایسه با سایرین، مشارکت بیشتری در فعالیت‌های خیریه و کمک به قشرهای آسیب‌پذیر و نیازمند داشته‌اند. در پژوهشی پیر و اسنف^۳ (۲۰۰۷) با عنوان «موانع کمک‌های خیریه در ورزشکاران» نشان می‌دهند که ورزشکاران بازنشسته بیش‌تر از ورزشکاران جوان‌تر به مؤسسه خیریه کمک می‌کنند. برون^۴ (۲۰۰۹) در تحقیق خود نشان داد که تبلیغاتی که درباره فعالیت‌های خیرخواهانه مردان ورزشکار انجام می‌شود، بسیار بیش‌تر است - به دلیل آن‌که معمولاً مردان مبالغ سنگینی را برای کمک کردن اختصاص می‌دهند. بابیچه^۵ (۲۰۱۱) و بورت^۶ (۲۰۱۲) در پژوهشی مشابه با بررسی تفاوت‌های جنسیتی در فعالیت‌های خیرخواهانه ورزشکاران نشان دادند که زنان ورزشکار به دفعات فراوان به مؤسسه خیریه کمک می‌کنند، ولی مقدار کمک آن‌ها کم‌تر از مردان ورزشکار است. با مطالعات و بررسی‌های انجام شده، کمیسیون ورزش اتحادیه اروپا در نشست ۱۸ فبریه ۲۰۱۴ در بروکسل راهبردهای عملیاتی جهت برابری جنسیتی در ورزش را برای سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۰ مصوب نمود. از جمله راهبردهای مصوب در این نشست، اهتمام و تاکید به توزیع عادلانه منابع در دو بخش ورزش زنان و مردان بود (گزارش کمیسیون ورزشی اروپا، ۲۰۱۴). کوپر^۷ و همکاران (۲۰۱۷) در بررسی یافته‌های قوم‌نگاری در ورزش و انجام تحقیقات به این روش در آینده عنوان کرد که نقش جنبه‌های اقتصادی در بخش ورزش زنان هنوز چشم‌گیر نیست، اما به توجه به روند تحقیقات رشد فزاینده دارد.

با توجه به کارکردهای مثبت بالقوه و بالفعل وقف و خیریه در ورزش زنان، ضروری است که از طریق تدوین یک سیاست اصولی و برنامه‌ریزی شده از سوی سازمان‌های ورزشی به منظور شکوفایی فرهنگ وقف در ورزش زنان، زمینه‌های احیای این سنت حسنه را فراهم آورد. به نظر می‌رسد در میان جوامع موجود، ایران یکی از مناسب‌ترین شرایط و بسترها برای حرکت به جهت مورد نظر را داراست و می‌تواند

^۱ Niekerk, E. Van

^۲ Wang Lili and Graddy Elizabeth

^۳ Piper, Greg & Schnepf, Sylke V

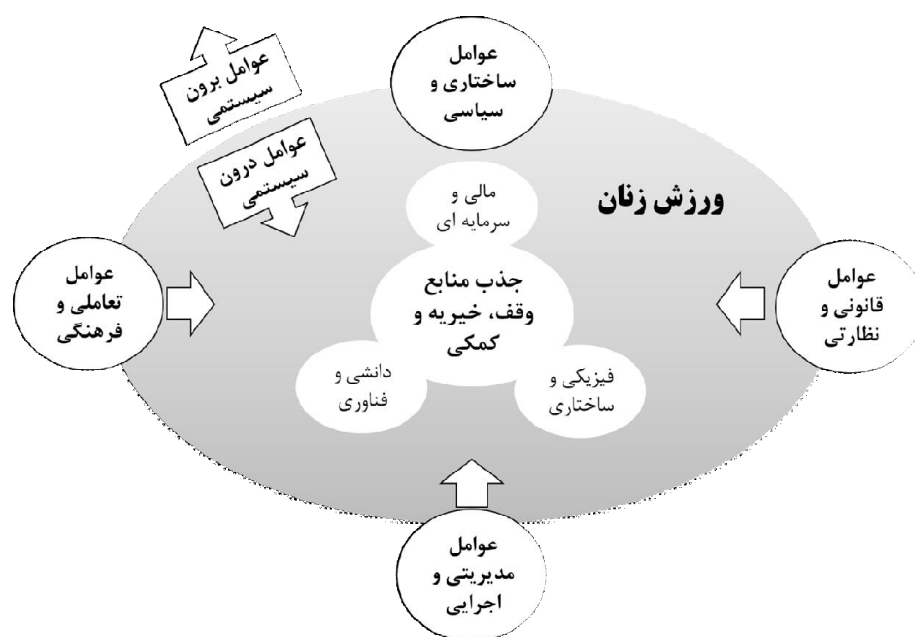
^۴ Brown, Millward

^۵ Snip, Babiche

^۶ Seeram, Burt

^۷ Cooper, J. N

به تدریج تکمیل و تکامل یابد و وقف، به محوری برای توسعه اقتصادی و اجتماعی ورزش زنان تبدیل گردد. همچنین بخش ورزش زنان از جمله حوزه‌های است که با توجه به نیازهای مالی اساسی جهت مدیریت و توسعه خود می‌تواند از فرهنگ وقف و جذب خیرین بهره‌فراوانی ببرد، اما به دلایل متعددی تاکنون چندان وراج نیافته است. بنابراین جهت دستیابی به آثار و پیامدهای مثبت وقف در ورزش زنان ابتدا باید به شناسایی موانع و مشکلات موجود در ترویج و توسعه فرهنگ وقف اقدام نمود و سپس به ارائه راهکارهای عملی برای برطرف کردن موانع و مشکلات موجود پرداخت. از این‌رو، هدف از این پژوهش شناسایی و مدلسازی عوامل موثر بر جذب منابع وقف، خیریه و کمکی به ورزش زنان در کشور بود. چارچوب نظری پژوهش بر اساس مطالعه کتابخانه‌ای و مصاحبه در چارچوب مفهومی پژوهش به صورت شکل ۱ تدوین گردید. بر این اساس، توسعه وقف و خیریه در ورزش شامل چهار حوزه اصلی ساختاری و سیاسی، حقوقی و نظارتی، مدیریتی و اجرایی و ارتباطی و فرهنگی بود. جهت تحلیل این منظرها، محورها و عوامل درونی و برونی سیستم ورزش زنان در هر حوزه مورد بررسی قرار گرفت.

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش

روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق از نوع توصیفی-پیمایشی و جامعه آماری شامل افراد آگاه و متخصص در زمینه امور خیریه و ورزش زنان در سازمان‌های مرتبط با ورزش زنان بود (جامعه محدود و نامشخص). نمونه آماری به روش

هدفمند (قضاوتی) به شرح جدول ۱ انتخاب و نظرخواهی شدند. برآورد نمونه براساس تعداد قابل کفایت جهت مدلسازی در محیط نرم افزار اسمارت پی ال اس^۱ به تعداد ۱۰ تا ۲۰ برابر تعداد ابعاد متغیرهای اصلی در مدل (داوری و رضازاده، ۱۳۹۴) انجام گردید. براین اساس نمونه آماری به تعداد ۲۰ برابر تعداد ابعاد متغیرهای اصلی (۱۱ بعد برای ۵ متغیر) در نظر گرفته شد (۲۲۰ نفر). جهت اطمینان از دریافت پرسشنامه‌ها ۲۴۰ پرسشنامه توزیع گردید و ۲۲۴ پرسشنامه دریافت شد که از بین آن‌ها ۲۱۷ پرسشنامه به طور کامل پاسخ داده شده بودند. پرسشنامه به صورت حضوری (نسخه پرینت) و مجازی (لینک الکترونیک) و براساس هماهنگی قبلی تیم تحقیق در اختیار نمونه آماری قرار داده شد.

جدول ۱: جامعه آماری و روش‌های نمونه‌گیری

جنسیت	تعداد نمونه	نمونه‌گیری	مورد مطالعه	بخش		
زن ۱۲۴ و مرد ۹۳	در مجموع ۲۱۷ نفر	۱۴	هدفمند و در دسترس	مدیران و کارشناسان	سازمان‌های مرتبط با اوقاف و امور خیریه	
		۴۳	هدفمند و در دسترس	مدیران و کارشناسان	مدیران و کارشناسان	وزارت ورزش، کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌ها
		۵۲	هدفمند و در دسترس	مدیران و کارشناسان	مدیران و کارشناسان	ادارات ورزش و جوانان و هیئت‌های ورزشی
		۲۵	هدفمند و در دسترس	مدیران و کارشناسان	مدیران و کارشناسان	ورزش شهرداری‌ها
		۳۹	هدفمند و در دسترس	اساتید مدیریت ورزشی	اساتید مدیریت ورزشی	ورزش دانشگاه
		۳۷	هدفمند و در دسترس	مدیران و معلمان ورزش	مدیران و معلمان ورزش	ورزش آموزش و پرورش
		۷	هدفمند و در دسترس	کارشناس و سایر	کارشناس و سایر	رسانه‌های ورزشی و سایر

ابزار اصلی پژوهش شامل پرسشنامه محقق ساخته براساس مطالعه کتابخانه‌ای و مصاحبه‌های ساختارمند بود. ابتدا مطالعه کتابخانه‌ای به صورت نظامند بر روی منابع معتبر از لحاظ حقوقی و علمی (اسناد، کتب، مقالات و صفحات رسانه‌ای) انجام شد و مولفه‌ها و چارچوب اولیه پژوهش استخراج گردید. سپس موارد مستخرج از مرحله اول از طریق مصاحبه ساختارمند و نیمه هدایت شده با افراد خبره (۹ نفر) از جامعه آماری تکمیل شد. پرسشنامه حاوی متغیرهای پژوهش (گویه‌های پرسشی) با مقیاس ۵ ارزشی لیکرت (از بسیار کم = ۱ تا بسیار زیاد = ۵)، از مجموع متغیرهای شناسایی شده پس از بررسی و غربال‌گری تعداد مناسب که از لحاظ تعداد، بیشترین تکرار و تأکید را در مصاحبه‌ها، مقالات، اسناد و گزارش‌ها داشتند مورد استفاده قرار گرفته است. البته مبنای اصلی پرسشنامه، بازنویسی از پرسشنامه‌های قبلی بود.

^۱ Smart pls

روایی محتوایی ابزار از طریق نظر خبرگان (۱۱ نفر: ۵ مدیر سازمانی و ۶ استاد دانشگاه) ارزیابی و تایید شد. سپس پایایی آن از طریق ضریب آلفای کرونباخ ترکیبی مطلوب ارزیابی گردید (آلفای کرونباخ = ۰/۸۹). در نهایت روایی سازه از طریق مراحل مدلسازی معادلات ساختاری در نرم افزار پی ال اس بررسی و تایید شد. از روش مدلسازی معادلات ساختاری در محیط نرم افزار اسمارت پی ال اس جهت تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

در بخش روایی، بارها از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه، محاسبه و مقدار مناسب آن برابر و یا بیشتر از ۰/۴ می‌باشد. در واقع بار عاملی بیانگر این مطلب است که واریانس بین سازه و شاخص‌های آن از واریانس خطای اندازه‌گیری آن سازه بیشتر بوده است. تمامی بارهای عاملی سنجه‌های که در سازه مربوط به خود بالاتر از ۰/۴ بودند حفظ و سؤالاتی که دارای بارهای عاملی کمتر از ۰/۴ بودند، از مدل پژوهش حذف شدند که تعداد آن تنها ده سؤال بود. لذا در ادامه تجزیه و تحلیل پژوهش بر اساس سؤال‌های تأیید شده مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته‌اند. نتایج خروجی از مدل برای شاخص AVE بیانگر مناسب بودن معیار روایی همگرا (AVE) بود. جهت بررسی روایی واگرایی مدل اندازه‌گیری، از دو ماتریس روایی همبستگی متغیر لاتنت^۱ و معیار فرونل و لاکر استفاده شد. آلفای کرونباخ، شاخص کلاسیک برای تحلیل پایایی نشان‌دهنده یک سنت قوی در معادلات ساختاری می‌باشد. همان‌طوری که بیان گردید، تمامی متغیرهای پنهان دارای مقدار آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی $\alpha > 0.7$ بودند که نشان دهنده این است که مدل دارای پایایی (چه از نظر آلفای کرونباخ و چه از لحاظ پایایی ترکیبی) مناسبی است. ضریب تعیین R^2 معیاری است که برای متصل کردن بخش اندازه‌گیری و بخش ساختاری مدل‌سازی معادلات ساختاری به کار می‌رود و نشان از تأثیری دارد که یک متغیر برون‌زا بر یک متغیر درون‌زا می‌گذارد. میزان R^2 تقریباً تمامی متغیرهای پژوهش بسیار بالاتر از ۰/۳۳ و در محدوده ۰/۶۷ یا بزرگ‌تر از آن هستند. این بدین معنی است که مدل ساختاری پژوهش دارای برازش قوی است. با توجه به آنکه معیار نامبرده برابر ۰/۶۰۳ می‌باشد، لذا بنابر پژوهش‌های وتزلز^۲ و همکاران (۲۰۰۹) برازش کلی مدل در حد «بسیار قوی» مورد تأیید قرار می‌گیرد.

^۱ Latent variable correlation

^۲ Vtzlz

برازش کلی مدل: $GOF = \sqrt{0/570 \times 0/640} = 614$ $GOF = \sqrt{\text{communalities} \times R^2}$ ^۱برازش کلی قوی

به منظور اطمینان از کافی بودن نمونه‌ها، از معیار کایرز، میجر، الکین ^۲ استفاده شد. مقدار KMO برای چهار متغیر محیط حقوقی، دولت الکترونیک، حکمرانی خوب و توسعه پایدار به ترتیب ۰/۹۴۶، ۰/۹۱۸، ۰/۹۳۳ و ۰/۸۹۹ بود که بیانگر کافی بودن تعداد نمونه‌ها می‌باشد ($p < 0/001$).

جدول ۲: خلاصه شاخص‌های روایی مدل

شخص	Q ^۲	R ^۲	CR	AVE
میزان مطلوب آن	۰/۱۵ ≤	۰/۳۳ ≤	۰/۷۰ ≤	۰/۵ ≤
ساختاری و سیاسی	۰/۲۷۹	۰/۷۲۵	۰/۸۴۶	۰/۵۳۶
حقوقی و نظارتی	۰/۳۵۳	۰/۵۲۸	۰/۸۴۴	۰/۴۶۳
مدیریتی و اجرایی	۰/۳۸۴	۰/۷۵۰	۰/۸۵۱	۰/۵۸۵
ارتباطی و فرهنگی	۰/۳۸۹	۰/۷۲۵	۰/۹۲۶	۰/۶۰۸
ساختاری و سیاسی درون سیستمی	۰/۳۲۱	۰/۵۹۹	۰/۸۸۹	۰/۵۵۷
ساختاری و سیاسی برون سیستمی	۰/۳۱۷	۰/۷۰۲	۰/۷۸۸	۰/۵۵۹
حقوقی و نظارتی درون سیستمی	۰/۳۶۷	۰/۶۱۵	۰/۸۷۷	۰/۵۴۴
حقوقی و نظارتی برون سیستمی	۰/۱۱۸	۰/۷۹۰	۰/۸۳۶	۰/۷۲۷
مدیریتی و اجرایی درون سیستمی	۰/۲۹۰	۰/۷۶۳	۰/۸۳۱	۰/۵۷۶
مدیریتی و اجرایی برون سیستمی	۰/۳۷۰	۰/۵۴۳	۰/۸۱۰	۰/۵۵۸
ارتباطی و فرهنگی درون سیستمی	برون‌زا	برون‌زا	۰/۸۹۱	۰/۵۸۴
ارتباطی و فرهنگی برون سیستمی	۰/۴۴۴	۰/۶۴۱	۰/۸۲۳	۰/۶۲۰

بخش مدل‌سازی پژوهش شامل دو بخش تحلیل عاملی تاییدی و تحلیل مسیر بود. براساس جدول ۲ و شکل ۲ تحلیل عاملی سازه‌های پژوهش نشان داد که نهادهای حقوقی، نقش‌های حقوقی، فعالیت‌های حقوقی و اسناد و مواد حقوقی به ترتیب میزان اثر تبیین کننده محیط حقوقی نظام ورزش هستند. خدمات الکترونیکی، مشارکت الکترونیکی، زیرساخت الکترونیکی و قوانین الکترونیکی به ترتیب اولویت نقش معنی‌داری در تبیین استقرار دولت الکترونیک در نظام ورزش کشور دارند. نظارت سیستماتیک، ساختار دموکراتیک، رهبری ذی‌نفع‌مدار و هم‌افزایی عملکردی نیز به ترتیب میزان اثر تبیین کننده حکمرانی خوب

^۱ Goodness of fit

^۲ Kaiser- Meyer-Oklin measure of sampling adequacy

نظام ورزش هستند. توسعه مشارکت و هماهنگی بخشی و فرابخشی، توانمندسازی و بهسازی منابع انسانی، بهبود مستمر عملکرد و قابلیت‌ها و پایدارسازی و تنوع‌بخشی فرایندها و منابع به ترتیب اولویت نقش معنی‌داری در تبیین توسعه پایدار در نظام ورزش کشور دارند.

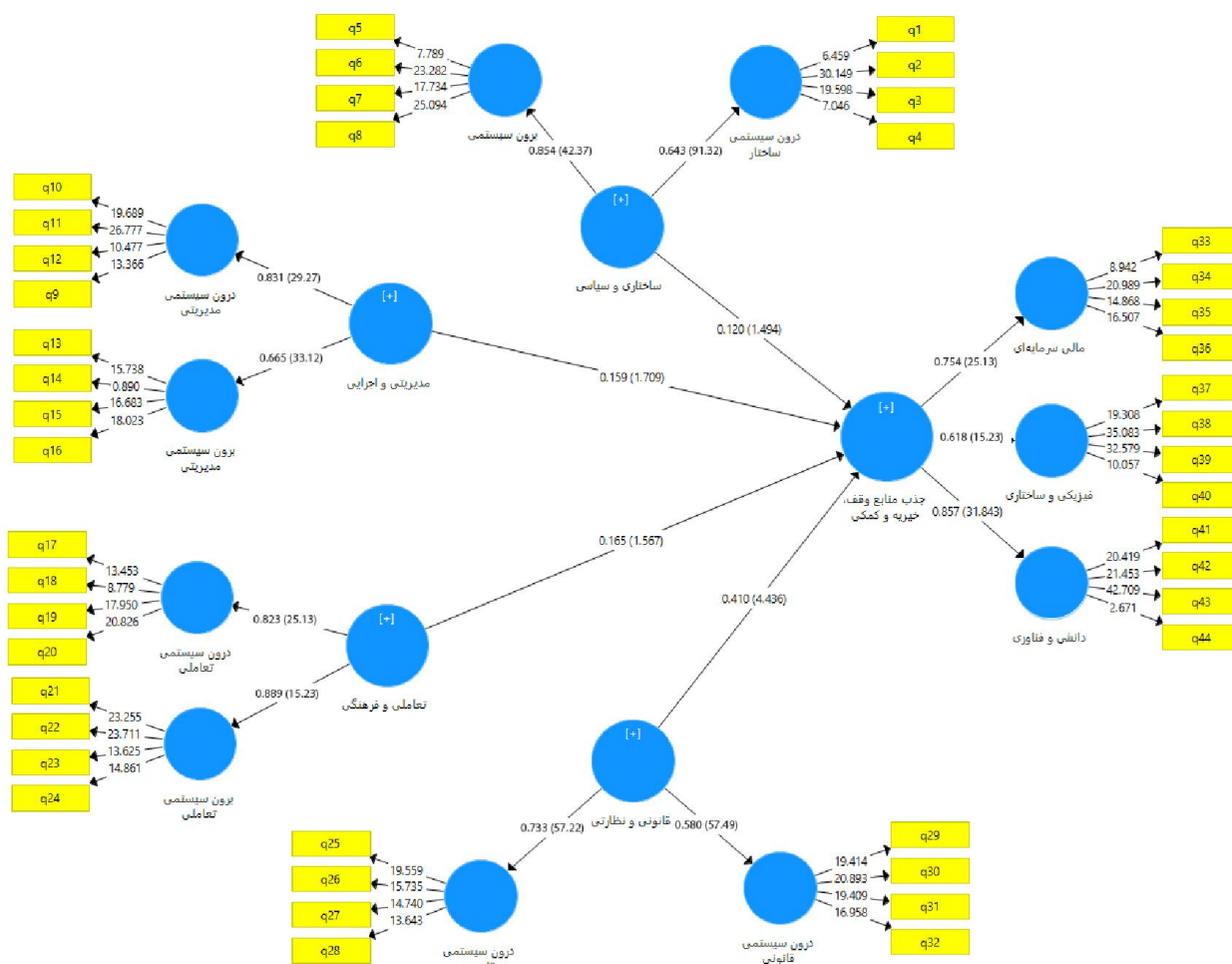
جدول ۳: نتایج فرضیات پژوهش

متغیر	< --	ابعاد	ضریب	آزمون T	سطح معنی‌داری
ساختاری و سیاسی	< --	درون سیستمی	۰/۶۴۳	۹۱/۳۲	۰/۰۰۱
	< --	برون سیستمی	۰/۸۵۴	۴۲/۳۷	۰/۰۰۱
حقوقی و نظارتی	< --	درون سیستمی	۰/۵۸۰	۵۷/۴۹	۰/۰۰۱
	< --	برون سیستمی	۰/۷۳۳	۵۷/۲۲	۰/۰۰۱
مدیریتی و اجرایی	< --	درون سیستمی	۰/۸۳۱	۲۹/۲۷	۰/۰۰۱
	< --	برون سیستمی	۰/۶۶۵	۳۳/۱۲	۰/۰۰۱
ارتباطی و فرهنگی	< --	درون سیستمی	۰/۸۲۳	۲۵/۱۳	۰/۰۰۱
	< --	برون سیستمی	۰/۸۸۹	۱۵/۲۳	۰/۰۰۱
جذب منابع	< --	مالی و سرمایه‌ای	۰/۷۵۴	۲۵/۱۳	۰/۰۰۱
	< --	فیزیکی و ساختاری	۰/۶۱۸	۱۵/۲۳	۰/۰۰۱
	< --	دانشی و فناوری	۰/۴۸۷	۳۲/۸۷	۰/۰۰۱

متغیر	< --	متغیر	ضریب	آزمون T	سطح معنی‌داری
ساختاری و سیاسی	< --	جذب منابع وقف و ...	۰/۷۷۳	۱۲/۲۷	۰/۰۰۱
حقوقی و نظارتی	< --	جذب منابع وقف و ...	۰/۶۸۵	۲۴/۵۱	۰/۰۰۱
مدیریتی و اجرایی	< --	جذب منابع وقف و ...	۰/۸۶۲	۱۶/۶۲	۰/۰۰۱
ارتباطی و فرهنگی	< --	جذب منابع وقف و ...	۰/۸۱۵	۱۴/۷۰	۰/۰۰۱

براساس مدل‌های اندازه‌گیری در متغیر ساختاری و سیاسی ابعاد برون سیستمی و درون سیستمی با ضرایب ۰/۸۵۴ و ۰/۶۴۳، در متغیر حقوقی و نظارتی ابعاد برون سیستمی و درون سیستمی و با ضرایب ۰/۷۳۳ و ۰/۵۸۰، در متغیر مدیریتی و اجرایی ابعاد درون سیستمی و برون سیستمی با ضرایب ۰/۸۳۱ و ۰/۶۶۵ و در متغیر ارتباطی و فرهنگی برون سیستمی و درون سیستمی با ضرایب ۰/۸۲۳ و ۰/۸۸۹ به ترتیب اولویت تبیین کننده سازه خود بودند. ابعاد مالی و سرمایه‌ای، فیزیکی و ساختاری و دانشی و فناوری نیز به ترتیب با ضرایب ۰/۷۵۴، ۰/۶۱۸ و ۰/۴۸۷ به طور معنی‌داری تبیین کننده متغیر وابسته جذب منابع وقف و کمکی بودند.

تحلیل مسیر بین متغیرها نشان داد که مدیریتی و اجرایی، ارتباطی و فرهنگی، ساختاری و سیاسی و حقوقی و نظارتی، به ترتیب با ضریب ۰/۷۷۳، ۰/۶۸۵، ۰/۸۶۲ و ۰/۸۱۵ اثر مثبت، مستقیم و معنی‌داری بر جذب منابع وقف و کمکی دارند.

شکل ۲: مدل نهایی پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این پژوهش، شناسایی و بررسی عوامل موثر بر توسعه وقف و امور خیریه در ورزش زنان بود. در تحقیق حاضر با استفاده از رویکرد کلان و جامع، ابتدا مؤلفه‌های تعیین‌کننده شناسایی، سپس چارچوب بندی و سپس مدل‌سازی شد.

براساس مدل‌های اندازه‌گیری در متغیر ساختاری و سیاسی ابعاد درون سیستمی و برون سیستمی؛ در متغیر حقوقی و نظارتی ابعاد درون سیستمی و برون سیستمی؛ در متغیر مدیریتی و اجرایی ابعاد درون سیستمی و برون سیستمی و در متغیر ارتباطی و فرهنگی درون سیستمی و برون سیستمی به ترتیب اولویت تبیین

کننده سازه خود بودند. در واقع، آنها در متغیر مدیریتی و اجرایی عوامل درون سیستمی ورزش زنان اولویت داشتند و در سه متغیر دیگر عوامل برون سیستمی نسبت به عوامل درون سیستمی اثرگذارتر بودند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان به ماهیت نقش مدیریت در هر سیستمی مانند سیستم ورزش زنان اشاره کرد. مدیریت به مثابه ظرف فعالیت‌های یک سازمان است که تمام فرایندهای در آن جریان دارد و بر رفتار و عملکرد افراد و بخش‌های سازمان اثر می‌گذارد (بنار، ۱۳۹۴). از این رو، مدیریت نقش مداخله‌ای و ترغیبی بیشتری نسبت به سایر عوامل در درون یک سیستم دارد. دلیل دیگر این مسئله می‌تواند در آگاهانه بودن اثر مدیریت باشد. از طرفی دیگر، احتمالاً وجود ضعف‌های اساسی و پایه در ساختار و مدیریت ورزش زنان کشور سبب شده است تا نمونه آماری این پژوهش اهمیت بالایی برای مدیریت قائل شوند و این با نتایج این پژوهش همخوانی دارد.

ابعاد مالی و سرمایه‌ای، فیزیکی و ساختاری و دانشی و فناوری نیز به ترتیب میزان اثر به طور معنی‌داری تبیین‌کننده متغیر وابسته جذب منابع وقف و کمکی بودند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که ورزش زنان در هر سه نوع منابع دارای کمبودهای فراوانی است و هم هر سه نوع منابع نقش محوری در توسعه ورزش دارند؛ اما به طور مشخص، منابع مالی نقش محوری تری دارند و عمده تلاش‌ها در جذب وقف لازم است منجر به جذب منابع مالی شود. منظمی و همکاران (۱۳۹۰) در بررسی عوامل موثر بر توسعه تربیت بدنی و ورزش بانوان گزارش کرد که عوامل مالی و امکاناتی در اولویت قرار دارند که با نتایج این بخش همسویی دارد.

تحلیل مسیر بین متغیرها نشان داد که مدیریتی و اجرایی، ارتباطی و فرهنگی، ساختاری و سیاسی و حقوقی و نظارتی، به ترتیب ضریب اثر، به صورت مثبت و مستقیم اثر معنی‌داری بر جذب منابع وقف و کمکی دارند. مطالعات و شواهد نشان می‌دهد سنت حسنه وقف و سایر فعالیت‌های خیرخواهانه در کشورهای اسلامی برای حوزه‌هایی جدید مانند علم، سلامت، اشتغال و مواردی از این قبیل تابعی است از متغیرهای مختلف که در مجموع ریشه در عوامل فرهنگی و جمعیت شناختی دارند (محسنی، ۱۳۹۲: ۳۷).

اولویت مؤلفه‌های مدیریتی و اجرایی دلالت بر نیازمندی توسعه وقف و خیریه در ورزش زنان به یکپارچگی مدیریتی و چابک‌سازی سیستم اجرایی است. می‌توان گفت که عمده آسیب‌ها در بخش مدیریت وقف است (صحرانورد و اسدی، ۱۳۹۱: ۱۶). در شریعت و فقه به مدیریت وقف و اداره موقوفات اهتمام و توجه ویژه شده است، زیرا اداره وقف در کیفیت و وضعیت وقف بسیار مؤثر است. مدیر کارآمد و لایق، موقوفه هر چند غیر کارآمد را به اوج کارآمدی می‌رساند. برعکس، اگر مدیری نالایق و غیر صالح باشد،

بهترین موقوفه را تبدیل به رقبه بی‌فایده و ناخوشایند می‌کند. بنابراین، یکی از مهم‌ترین راه‌هایی که به ترویج و گسترش فرهنگ وقف کمک می‌کند، بهینه‌سازی مدیریت وقف و نحوه اداره موقوفات است. به بیان دیگر وقتی که مردم می‌بینند موقوفات به خوبی اداره می‌شوند و به حال خود رها نمی‌شوند، قطعاً تشویق می‌شوند که به این موضوع مهم توجه نشان دهند. بنابراین، نوع مدیریت بر موقوفات و نحوه اداره آن از نگاه مردم بسیار حائز اهمیت است.

همچنین اولویت بالای مؤلفه‌های ارتباطی و فرهنگی دلالت بر نیازمندی توسعه وقف و خیریه در ورزش زنان به ارتباطات میان‌بخشی و توسعه فرهنگی است. هر چند عمل به وقف از سوی مردم مهم‌ترین راه گسترش فرهنگ وقف است، اما باید توجه داشت که مردم نیازمند راهنمایی و آموزش‌های دینی عملی در این زمینه هستند (خومحمد خیرآبادی، ۱۳۸۰: ۲۲). می‌توان گفت که مهم‌ترین گام برای ایجاد نگرش مثبت نسبت به مسائل و واقعیت‌های هر دو حوزه وقف و ورزش در جامعه، ارائه اطلاعات صحیح و شفاف است. کسانی که عهده‌دار انتقال این اطلاعات هستند باید از صلاحیت‌های شناختی، عاطفی و عملکردی لازم برخوردار باشند تا سخنان، گفتار و نوشتار آن‌ها در دل‌ها نفوذ کند و آن‌ها را متحول و متأثر سازد. متأسفانه، هم متولیان وقف و هم متولیان ورزش آن‌طور که شایسته جایگاه و اهمیت این دو حوزه اجتماعی است، به تبلیغ، ترویج و فرهنگ‌سازی نپرداخته‌اند (کارکنان نصرآبادی، ۱۳۹۱: ۲۸). گنجی و عسکری (۱۳۹۱) در بررسی تأثیر میزان پایبندی مردم به ارزش‌ها بر مشارکت آن‌ها در امور خیریه نشان دادند بین عمل به ارزش‌ها و هنجارها به ویژه ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی و فرهنگی از سوی مردم با مشارکت پاسخ‌گویان در امور خیریه و عام‌المنفعه رابطه مستقیم وجود دارد. گنجی و همکاران (۱۳۹۴) در بررسی مشارکت در امور خیریه و وقف، پیش‌درآمدی بر توسعه پایدار نشان دادند که رابطه معنادار و مستقیمی بین متغیرهای دین‌داری، عدالت‌خواهی، انسجام اجتماعی، اعتماد اجتماعی، تعلق و تعهد اجتماعی با مشارکت در امور خیریه و وقف وجود دارد؛ به این معنی که هر چه آن عوامل در بین مردم قوی‌تر باشند، مشارکت مردم در نیکوکاری و به طور خاص وقف نیز بیش‌تر می‌شود. نهادینه کردن نظام ارزشی و باورهای اعتقادی، افزایش مشارکت و توسعه فرهنگ از جمله کارکردهای رسانه‌ها به شمار می‌رود. این رسانه‌ها باید اهمیت، اهداف و مقاصد متنوع وقف و نحوه اجرای این سنت حسنه را به‌عنوان یک وظیفه ملی و دینی، ترویج و زمینه‌گسترش آن را در جامعه فراهم آورند. رسانه‌های ورزشی می‌توانند همین نقش را به طور ویژه نسبت به حوزه ورزش ایفا کنند. بهره‌گیری از اجتماعات معنوی برای وقف و بازاریابی اجتماعی برای ورزش

می‌تواند اولین گام در این زمینه باشد که می‌تواند به‌عنوان یک ظرفیت ارزشمند در جهت ترویج فرهنگ وقف و نیکوکاری برای ورزش در جامعه مورد استفاده قرار گیرد.

از طرفی، معنی‌داری اثر مؤلفه‌های ساختاری و سیاسی دلالت بر نیازمندی توسعه وقف و خیریه در ورزش زنان به مشوق‌های نهادی و حمایت‌های ساختاری و سیاسی است. تطبیق عوامل نهادی و ساختاری نشان می‌دهد که ساختارهای جدیدی مورد نیاز توسعه جذب وقف و خیریه به ورزش است؛ اقداماتی مانند ایجاد بانک وقف ورزش و وقف سهام باشگاه‌های ورزشی موجب می‌شود که ساختار مشخص و ویژه‌ای برای وقف در حوزه ورزش معرفی شود و غالب افراد به ویژه افراد ورزشی احساس کنند که می‌توانند در این مسیر ارزشمند حرکت نمایند. اگر مشاهده شود که هر مکانی پس از وقف به حال خود رها شده و هیچ‌گونه نظارتی هدفمند و قانونمند بر آن اعمال نمی‌شود و متولی خاصی ندارند، بدون شک این مسئله می‌تواند به دلسرد شدن مردم و رویگردانی آن‌ها به مسئله وقف منجر شود. علاوه بر این، نسبت زیادی از موقوفات فعلی ثمره وقف گذشتگان است و به‌ندرت اتفاق افتاده است که افراد به انشاء موقوفات جدید دست بزنند. این امر هم نتیجه وضعیتی است که از تولیت وقف توسط دولت به وجود آمده است و بسیاری معتقدند وقف برخلاف ماهیت آن که یک اقدام شخصی و غیردولتی است، به یک عمل دولتی تبدیل شده است (نکویی مقدم، ۱۳۹۲: ۲۶).

معنی‌داری اثر مؤلفه‌های حقوقی و نظارتی نیز دلالت بر نیازمندی توسعه وقف و خیریه در ورزش زنان به کاهش خلأهای حقوقی و ارتقای سیستم نظارتی است. در کشور ما به منظور کمک به موقوفات و تشویق افراد خیر به امر وقف و امور خیر، قوانین مختلفی به تصویب رسیده است که استفاده از این قوانین نیز می‌تواند کمک زیادی به موقوفات نماید و نظر افراد علاقه‌مند و مؤمن را به موضوع وقف جلب کند. در اینجا به برخی از این موارد قانونی به اختصار اشاره می‌گردد:

الف) به موجب بند ۳ ماده ۲ قانون مالیات‌های مستقیم، موقوفات عام از پرداخت مالیات معاف شده‌اند.
ب) به موجب تبصره ذیل ماده ۹ قانون تشکیلات و اختیارات سازمان اوقاف و امور خیریه، موقوفات عام از پرداخت مخارج و هزینه‌های داوری در محاکم قضایی و هزینه‌های مربوط به ثبت، تفکیک و افراز املاک موقوفه و هزینه‌های مربوط به اجرای احکام معاف شده‌اند.

ج) به موجب تبصره ۳ ماده ۲۶ قانون نوسازی و عمران شهری، موقوفات عام از پرداخت عوارض نوسازی شهرداری‌ها نیز معاف شده‌اند (امینیان، ۱۳۸۸؛ ۱۰).

بی تردید، اعطای این امتیازات به املاک وقفی در جهت تشویق افراد نیکوکار مؤثر خواهد بود و توصیه می‌گردد که در کلیه حوزه‌های مرتبط با ورزش به منظور ترغیب افراد نیکوکار، این قبیل امتیازات برای موقوفات در نظر گرفته شود.

برحسب یافته‌ها و شواهد، پرواضح است که تنها یک نهاد یا ارگان مسئول توسعه جذب وقف و خیریه به حوزه ورزش زنان نیست، بلکه همه نهادها و مراکز ورزشی در کنار سازمان‌های اوقاف و مؤسسات خیریه موظف‌اند تا در جهت ارتقای جایگاه ورزش در فرهنگ وقف در جامعه با یکدیگر همکاری نمایند. از نهادهای غیرورزشی، سازمان اوقاف و امور خیریه، مراکز دینی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، وزارت علوم، وزارت آموزش و پرورش، سازمان صدا و سیما، وزارت کشور و مجلس شورای اسلامی از جمله نهادها و وزارتخانه‌هایی هستند که می‌توانند در چگونگی ترویج و اشاعه فرهنگ وقف به سوی ورزش، نقشی اساسی ایفا کنند. از طرف دیگر، استفاده از جایگاه و توان سازمان‌های مردم‌نهاد و تشکلهای غیردولتی می‌تواند نقشی مهم و اساسی ایفا می‌کنند. سازمان‌های مردم‌نهاد و مؤسسات خیریه در بطن جوامع محلی شکل گرفته‌اند و به خوبی از امکان ارتباط با آحاد جامعه و جلب مشارکت آنان برخوردارند. بنابراین می‌توان از این ظرفیت در جهت ترویج فرهنگ وقف و توسعه موقوفات بهره‌گرفت (رؤوف، ۱۳۷۸: ۷۳). ایجاد مؤسسات خیریه و سازمان‌های مردم‌نهاد برای حوزه ورزش و تندرستی جامعه زنان می‌تواند در جهت ترغیب و تشویق افراد خیر و نیکوکار به وقف تمام یا بخشی از اموالشان برای تحقق این اهداف سودمند واقع شود. تجربه ثابت کرده است اگر مردم یک محل و افراد خیر اطمینان خاطر پیدا کنند که اموال و دارایی آنان می‌تواند در راه رفع مشکلات اجتماعی و زدودن فقر و تباهی از چهره جامعه مفید و مؤثر واقع شود و سازمان‌ها یا افرادی هستند که می‌توانند زمینه‌ساز اجرای نیت‌های خیرخواهانه‌ی آنان باشند و علاوه بر آن شرایط و ضوابط خاصی بر هزینه‌کرد سرمایه آنان حاکم است، بیشتر تمایل نشان می‌دهند که در این عرصه‌ها گام بردارند (کار بخش راوری و تویسرکانی راوری، ۱۳۸۸: ۱۹). بنابراین، مدیران ورزشی و متولیان وقف باید سازوکارهایی فراهم کنند تا این اطمینان خاطر در افراد متمکن و توانمند ایجاد شود. بی‌شک، شناسایی این افراد و پیشنهاد وقف اموال و دارایی‌ها- با رعایت اصل وسعت دید و آینده‌نگری- می‌تواند هم به توسعه و ترویج فرهنگ وقف کمک کند و هم در پرتو آن بسیاری از مشکلات این مؤسسات و در نتیجه معضلات و نابسامانی‌های اجتماعی را رفع نماید.

به طور کلی، بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان گفت که جهت‌دهی به نیات واقفان به سمت ورزش زنان و ترویج فرهنگ وقف در این زمینه در اولین و مهم‌ترین گام نیازمند این است که ورزش جزو نیازهای واقعی جامعه زنان امروز قلمداد شود. با توجه کارکردهای عدیده ورزش برای زنان می‌توان گفت ورزش زنان قابلیت‌های بالایی در جذب منابع وقف و خیریه دارد.

منابع

- افروزه، محمدصادق؛ افروزه، حکیمه و کاملی، فاطمه. (۱۳۹۶). «بررسی عوامل مؤثر بر جذب خیران و واقفان در ورزش». مطالعات مدیریت ورزشی. شماره ۴۶: ۱۵۷-۱۷۴.
- ابو سعید، احمد بن سلمان. (۱۳۷۸). مقدمه‌ای بر فرهنگ وقف. تهران: اداره کل حج و اوقاف
- امینیان مدرس، محمد. (۱۳۸۱). وقف از دیدگاه حقوق و قوانین. چاپ سوم، تهران: انتشارات سمت
- آقابابا، سارا؛ ملکی، محمدرضا و گوهری، محمود رضا. (۱۳۹۳). «مرور انتقادی مطالعات خیریه حوزه سلامت در ایران». مجله پژوهشی حکیم. ۱۷(۴): ۳۲۹-۳۳۶.
- آیت الهی، سید ابوالحسن و رخ یزد، محمدعلی. (۱۳۸۳). وقف پس انداز جاودانه. چاپ اول، تهران: نشر مفاخر
- پایگاه اطلاع‌رسانی راسخون. (۱۳۸۸). پیشینه وقف.
- تسلیمی، زهرا. (۱۳۹۵). «طراحی چارچوب تأمین مالی در فدراسیون‌های ورزشی». رساله دانشگاه گیلان.
- جباری بیرامی، حسین؛ خلیلی، احمد علی و بخشیان، فریبا. (۱۳۸۵). «راهکارهای گسترش تعامل دانشگاه علوم پزشکی تبریز با مؤسسات خیریه و خیرین». اولین همایش بین‌المللی چشم‌انداز جایگاه مؤسسات خیریه سلامت در نظام سلامت ایران، شیراز، دانشگاه علوم پزشکی شیراز.
- حیدری فرد، سمیه و شریفیان، اسماعیل. (۱۳۹۶). «شناسایی و مقایسه موانع مشارکت خیرین در توسعه فضاهای ورزشی». مطالعات مدیریت ورزشی. مقاله ۴، دوره ۹، شماره ۴۱، صفحه ۸۱-۹۶.
- دانش‌پور، علی و ریاحی سامانی، نادر. (۱۳۸۸). چرا و چگونه وقف کنیم؟ چاپ اول، تهران: سازمان چاپ و انتشارات پویان
- سلیمی فر، مصطفی. (۱۳۸۲). نگاهی به وقف و آثار اقتصادی-اجتماعی آن. تهران: نشر اندیشه
- سوری، حجت اله و یاوری، کاظم. (۱۳۸۳). «بررسی وضعیت بهره‌برداری اقتصادی از رقبات منفعتی اداره اوقاف جنوب شهر تهران». نامه مفید: آذر و دی، دوره ۱۰، شماره ۴۵ (اقتصاد)؛ از صفحه ۱۱۱ تا صفحه ۱۳۸.

- شیرخدائی، میثم؛ فرزنان، فرزنام؛ فتحی، رزینا؛ طهماسبی روشن، ندا و خلیلی پالندی، فرشته. (۱۳۹۴). «بازاریابی فعالیت‌های خیرخواهانه: تبیین نقش جنسیت در جوانان». مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان. ۱۳(۴)، ۱۵۳-۱۸۰.
- صحرانورد، بهنا و اسدی، بهراد. (۱۳۹۱). «نقش وقف در توسعه و عدالت اجتماعی». مجموعه مقالات همایش ملی وقف با تأکید بر آموزش عالی، دانشگاه کاشان.
- صدیقی ارفعی، فریبرز و همکاران. (۱۳۹۱). «وقف: آسیب‌ها، چالش‌ها و راهکارها». مجموعه مقالات همایش ملی وقف با تأکید بر آموزش عالی، دانشگاه کاشان.
- عظمی، محمدکاظم و محمدی، سردار. (۱۳۹۴). «آشنایی با بازاریابی‌های جدید ورزشی (بازاریابی ورزشی خیرخواهانه، مطالعه موردی هیات ژیمناستیک استان کردستان)». کنفرانس ملی دستاوردهای فناوریانه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی ایران.
- عظیمی، رضا و محمدی، بهرام. (۱۳۹۴). «چالش‌های مدیریت وقف در ایران». نشریه مدیریت اسلامی. شماره ۱۳.
- کارکنان نصرآبادی، محمد؛ علیمردان، ناصر و آقا محسنی، مریم. (۱۳۹۱). «وقف و تحقیق عدالت اقتصادی و اجتماعی». مجموعه مقالات همایش ملی وقف با تأکید بر آموزش عالی، دانشگاه کاشان.
- الکیسی، محمد. (۱۳۸۰). احکام وقف در شریعت اسلام. صادقی گلدر. چاپ اول، تهران: سازمان حج و اوقاف
- کاربخش راوری، ماشاءالله و تویسرکانی راوری، فاطمه. (۱۳۸۸). «نقش و جایگاه آموزش در توانمندسازی سازمان‌های مردم‌نهاد با تأکید بر روش‌های خلاق». مجموعه مقالات همایش سازمان‌های مردم‌نهاد کرمان، اداره کل امور اجتماعی استانداری کرمان.
- گنجی، محمد و الماسی بیدگلی، احسان. (۱۳۹۱). «تبیین وضعیت نیکوکاری در بین شهروندان». مجموعه مقالات همایش ملی وقف با تأکید بر آموزش عالی، دانشگاه کاشان.
- گنجی، محمد؛ نیازی، محسن و احسانی راد، فاطمه. (۱۳۹۴). «مشارکت در امور خیریه و وقف، پیش درآمدی بر توسعه پایدار». مطالعات توسعه اجتماعی-فرهنگی. ۳(۴)، ۲۵-۴۵.
- لطف عطاء، اسدالله. (۱۳۷۹). «نگاهی به وقف در عرصه تحولات جدید». فصلنامه وقف میراث جاویدان. سال هشتم، شماره ۳۰.

- مرکز اسناد سازمان اوقاف و امور خیریه کشور. (۱۳۸۷). **سند توسعه وقف**.
- ناصحی، مهدی و شادپی، محبوبه. (۱۳۸۷). «بانک وقف پول، فرصت‌ها و چالش‌ها». وقف و تمدن. تهران: انتشارات اسوه اسلام
- نکویی مقدم، محمود؛ امیر یوسفی، سعیده؛ قربانی بهابادی، زهرا و امیر اسماعیلی، محمدرضا. (۱۳۹۲). «نقش مؤسسات خیریه در نظام سلامت. یک مطالعه کیفی». تحقیقات کیفی در علوم سلامت. ۲(۱)، ۱-۱۰.
- منظمی، مریم. (۱۳۸۹). «عوامل موثر بر توسعه تربیت بدنی و ورزش بانوان جمهوری اسلامی ایران». پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شوشتر.
- Alvord Sarah, H. and Brown L. David and Letts Christine, W. (۲۰۰۴). **“Social Entrepreneurship and Societal Transformation”**. The Journal of Applied Behavioral Science, Vol. ۴۰, No. ۳.
- Berger Ida, E. (۲۰۰۶). **“The Influence of Religion on Philanthropy in Canada”**. Voluntas: International journal of valentery and nonprofit organizations. Volume ۱۷. Issue ۲. pp ۱۱۰-۱۲۷.
- Britto sarah, Van Slyke David and Francis Teresa, I. (۲۰۱۱). **“The RoleThe Role of Fear of Crime in Donating and Volunteering”**. (A Gendered Analysis), Criminal justice review. Vol. ۳۶. No. ۴. pp ۴۱۴-۴۳۴.
- Newton, Kenneth, Tust. (۲۰۰۱). **“Social Capital, Civil Society and Democracy”**. International Political Science Review, vol ۲۲, No. ۲, ۲۰۱-۲۱۴.
- Jackson. E (etal). (۱۹۹۵). **“Volunteering and Charitable Giving: Do Religious and Associational Ties Promote Helping Behavior?”**. Nonprofit and voluntary sector. Vol ۲۴, no ۱, pp ۵۹-۷۸.
- Wang Lili and Graddy Elizabeth. (۲۰۰۸). **“Social Capital, Volunteering, and Charitable Giving”**. Voluntas ۱۹.
- Salamon. Lester, M. and Anheier Helmut, K. (۱۹۹۷). **“The Third World’s Third Sector in Comparative Perspective”**. The Johns Hopkins University Institute for Policy Studies, All Rights Reserved.

- Ahmad, W. (۲۰۱۰). **“An empirical investigation of the association between creative advertising and advertising effectiveness in Pakistan”**. (Doctoral dissertation), university of Islamabad.
- AbdulQader, I. K. (۲۰۰۸). **“Intention to purchase electronic green products amongst lecturers: An empirical evidence”**. (Master of Thesis), University of Malaysia.
- Brown, Millward. (۲۰۰۹). **“Should My Advertising Stimulate an Emotional Response?”**. Knowledge Point, ۹, ۱-۶.
- Keller. M & Lévy. F. (۲۰۰۸). **Olfactory mediation of maternal behavior in selected mammalian species**. New Delhi: Prentice Hall.
- Kim, P; Leckman, J; Mayes, L; Feldman, R; Wang, X. & Swain, J. (۲۰۱۰). **“The Plasticity of Human Maternal Brain: Longitudinal Changes in Brain Anatomy during the Early Postpartum Period”**. Brain & Development, ۳۷, ۸۰-۸۷.
- Leushuis, Robin. (۲۰۱۲). **“Continuous donation to and trust in a charitable organization”**. (MA of dissertation), University of Twente.
- Li, Rena. (۲۰۱۴). **“Why women see differently from the way men see? a review of sex differences in cognition and sports”**. Article in press.
- Niekerk, E. Van. (۲۰۰۷). **“Not-for-profit marketing: branding, brand equity and marketing of smaller charities”**. (MA of dissertation), South Africa.
- Piper, Greg & Schnepf, Sylke V. (۲۰۰۷). **“Gender Differences in Charitable Giving”**. (Master of Thesis), University of Southampton and IZA.
- Ramayah, T; Jason, W. C. L. & Mohamad, O. (۲۰۱۰). **“Green product purchase intention: Some insights from a developing country”**. Resources, and Conservation Recycling, ۵۴, ۱۴۱۹-۱۴۲۷.
- Seearam, Burt. (۲۰۱۲). Non profit marketing strategies. (MA of dissertation), Central Florida, USA.

- Smith, Steven Rathgeb. (2012). **“Nonprofit organizations and creating public value”**. (MA of dissertation), University of Washington, USA.
- Snip, Babiche. (2011). **“Factors influencing the intention to donate to charity organizations: important factors of trust”**. (MA of dissertation), University of Twente.
- Tashiro S. (2012). **“Are women more generous than men? Evidence from the US Consumer Expenditure Survey”**. Journal of Gender Studies, 1-15.
- Wit, Arjen de & Bekkers, Rene. (2007). **“Explaining Gender Differences in Charitable Giving: the Dutch Case”**. (Master of Thesis), University of Amsterdam.
- Ying Lin, Pei; Sparks Grewal, Naomi; Morin, Christophe; Johnson, Walter, D & Zak, Paul, J. (2013). **“Oxytocin Increases the Influence of Public Service Advertisements”**. plos, 1(8), 1-9.

Identifying and Modeling Factors Affecting the Attraction of Charity Resources and Endowed with Women's Sports

Amir Reza Khadem

Ph.D., Assistant Professor, Faculty of Physical Education and Sport Sciences, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

Received: 20 Nov. 2018

Accepted: 7 Feb. 2019

The research is to identify and model factors affecting the attraction of Charity Resources and endowed with women's sports. The research method was a descriptive-survey. The statistical population consisted of specialists who were knowledgeable about the subject of research. The statistical sample was selected and surveyed through deliberate method (judgments) among managers, experts and experts (217 people). The main instrument consisted of a questionnaire. The content validity of the tool was evaluated and approved by experts. Then its reliability was evaluated through a suitable Cronbach alpha coefficient. Finally, the construct validity was reviewed and approved through the structural equation modeling steps PLS software.

External and internal dimensions with coefficients of 0.804 and 0.643; In the legal and regulatory variables of external and internal dimensions and with coefficients of 0.733 and 0.580; in the administrative and executive variable Intra-system and extraneous dimensions with coefficients of 0.831 and 0.660. And in the internal and external system of communication and cultural variables with coefficients of 0.889 and 0.823, respectively, were the priority of explaining their structure. The financial, capital, physical and structural dimensions of knowledge and technology also have coefficients of 0.704, 0.618, and 0.487 respectively significantly explain the dependent variable and auxiliary resources were devoted. Path analysis between variables showed administrative and management, communication, cultural, structural, political, legal and regulatory, respectively, with a coefficient of 0.773, 0.680, 0.862 and 0.810 there is a positive, direct and meaningful effect on the absorption of support resources.

Key Words: Sport Economics, Financial Resources, Sports Endowments and Women's Sports